
IRODALOM

Kalász István : Elbeszélések

Apát lead

Kitöltendő: születési neve, helye, apja neve, ezen a kérdésen a férfi felnevetett, anyja neve apjának? Tényleg kell ez? De minek? Egy név az minden és mégis semmi. És: mit eszik, mit nem eszik, gyógyszerérzékenység, allergia: igen/nem (Feltétlenül aláhúzendő!), gyógyszert ki írt fel, mikor és miért, széklet van-e, diéta? Ez itt a megjegyzés rovat, ide beírhatja személyes közlendőit.

2XDinA4 a felvételi adatok nyomtatványa, ennyit kell kitöltenie.

Elérhetősége a hozzátartozónak? Cím, bankszámlaszám. Még ezt is kérdezték. A nyomtatványon.

Apja: 84 éves, két szemüveg, három pár zokni, három alsónadrág, fogkefe, 67 kilogramm test, és ez a test bal fülére nem hall, bal szemére alig lát, gyógyszert nem szed, zihál, feledékeny, vérnyomása nagyjából rendben, éjjel mászkál. És most fogja a kezét.

– Félek – suttopta az apja.

– Mitől félsz?

– Félek – ismételte az apja.

Ült az ágyon, és fogta a férfi kezét. A fia kezét. A belvárosi lakás hátsó szobájában ültek, csöndben.

- Apa, nem kell menned – mondta a férfi –, ez a szoba a tied. Örökre a tied. Nem kell innen el... Igen, nehéz év volt. A férfi ápolta az apját. Fizette a számláit. Mosta az alsóneműjét, hallgatta, hogy az apja meséli, kik törnek megint világalomra. Kié az olaj a földön? Kik felügyelik a város csatornáit? Kik és miket írnak az újságba?

Hallgatta hajnalban, hogy az apja mesélte, nem szerette őt az anyja. A férfi nagyanja. És kik esküdtek össze a világ ellen, kérdezte az apjától. A szelet is használják már, mondta erre az apja, képzeld csak, a gyönyörű szelet! És apjának igaza volt olykor, az óceáni fűrotornyok másé lettek, Afrika nem küldött többé cukrot Európába, az olaj drágult, az orosz gáz is, a pesti utcát a polgármester nem újította fel, apja ismerőse, Gallus is meghalt, a város alatti csatornáknál egyre nagyobb patkányok éltek. Nehéz év volt, a férfi elfáradt. És a lelke mélyén örült, hogy az apja otthonba akart menni. És akkor most mennek. A férfi leadja az apját. Az Árnyasban.

51 km a várostól keletnek, az Árnyas Idősek Otthonában épp felújítottak. Festékszag, jövés-menés, festőfütyülés a folyosón. A férfi megállt kocsijával a parkolóban, kivette a bőröndöt /Tisztelt..., két bőrönd megengedett/, kíségette apját a kocsiból, lassan átmentek a murvás terecskén, beléptek a kapun, igen, az Árnyas Otthonban munka folyt, létrák, vödörök, fütyülés a folyosón, festettek, a férfi körülnézett. Iroda, kopogott, senki sem nyitott ajtót, apa, ülj le ide, megyek, körülnézek.

A férfi végül talált egy másik irodát. Két nő ült bent. A férfi elmondta, hogy hozta az apját az otthonba, hogy lent vár a hallban, és ő szeretné megnézni apja jövődöbeli lakását. Nem lakás, szoba, mondta az egyik nő, az

apartmanok a másik szárnyban vannak. De a szobák nagyok, tágasak. És besüt a nap. Eddig senki sem panaszkodott, mondta a nő unottan. A férfi erre azt mondta, ez valami félreértés, ő lakásról tud, erkélyes szoba amerikai konyhával, saját, ez nagyon fontos, saját fürdőszobával. A nő nem mondott semmit, valakinek telefonált, papírokat vett elő, de nem találta, amit keresett, majd megkérte a férfit, menjen vissza az apjához, majd megy értük valaki, addig várjanak türelemmel.

Végül, több mint egy órát vártak, a férfi újra felment az irodához, de zárva találta.

Elindult az épületben, hosszú folyosóra jutott, onnan ajtók nyíltak, és az ajtók nyitva voltak. A férfi belesett az elsőn, a szoba közepén asztalka állt, két szék, barna komód, a fal mellett ágy. A szobában senki. Benézett a másodikba is, a szoba közepén asztalka állt székkal, a fal mellett heverő és szekrény. Ez a szoba is üres volt. A harmadikban sem volt senki. A negyedik szoba is üres volt, és láthatóan lakatlan, az ágyon a csupasz matrac feküdt. A férfi belépett, körülnézett. Itt, gondolta, ebben a helyiségben az apja nem fog aludni. Az ajtóból rögtön az ágyra látni, és az apja mindig sarokban akart feküdni, megbújva a fal mellett, biztonságban. Az ágyból nem látni az ablakot, és az apja úgy szeretett feküdni, hogy látta a világot. Éjjel az eget, a lassan elcsúszó csillagokat, nappal a fákat, este az alkonyatot, a kék órát, ahogyan az apja a szürkület időszakát nevezte, mindezt látni akarta. Nem és nem, ezt a keskeny szobát, ha lehetne, teljesen át kellene alakítani ahhoz, hogy apja nyugalmat találjon benne. De hogyan, nézett körül a férfi, az ágynak csak ahol éppen állt, volt elég helye, tehát a szoba alkalmatlan. Gondolta a férfi.

Kérem, mondta az egyik nő az irodában, nem mászkálhat csak úgy az épületben, mit képzelsz? Zavarhatja a lakók nyugalma! A férfi megkérdezte, hogy a 206-os szobát, ahol járt, azt az üres helyiséget szánták-e az apjának? A szoba ablaka raktárra néz, kukákra. Gyomos dombra. És különben is, az a szoba nem. Nem, mert... A nő fellapozott egy füzetet, és azt mondta, a 206-os G. Mária szobája volt, az a rákos..., nem, azt a szobát már lefoglalták. A férfi apjának egy emelettel lejjebb lesz. Amúgy az otthon szobáit szakemberek tervezték, a lehető legjobban lett kitalálva ez az elrendezés, az ágy helye, az asztalé, a vízcsap, az ablak mérete. A férfi érezte, a nő türelmetlen lett, érezte, hogy őt akadékoskodó hülyének találta, igen, az apjára gondolt, ahogy ül a hallban a padon, lábánál a táskával. És vár. Rá.

A férfi dühös lett. A táskára gondolt, ami apja lábánál állt a huzatos hallban, annak a táskának a zsebében volt a cédula, arra írta fel a férfi tegnap éjjel gondolatait az apjáról. Hogy mit eszik? Mitől lesz hasmenése? Mit szeret és mit nem? Mit olvas? Mi a kedvenc színe? Írója? Milyen zenét kedvel? Mik foglalkoztatják mostanában? És a bal alkarja fáj, ott nem lehet fogni. Igen, ezek voltak a személyes megjegyzései, ezeket szerette volna elmondani valakinek az otthonban. Valakinek, akinek átadja az apját. Méltósággal. Biccentett, hagyta a két nőt az irodában, lement az apjához. Éppen akkor emelte fel egy fiatal ápoló a padról, amikor odaért. Istenem, mondta a férfi, a bal karját nem szabad, apám, nem fáj? A fiatal ápoló biccentett, és azt mondta, nem kell aggódni, ő ezermillió öreget emel fel naponta. Tudja jól, mit csinál. Most teszi be a kerek székbe.

És akkor hangzott el a következő...

– Talán megkérdezhetné, akar-e ülni egy ilyen székben az apám?

-
- Kérem, ne avatkozzon a munkámba, tudom, mit csinálok.
 - Lehet, de az apám nem akart soha ilyen székbe kerülni. Utálja, érti? Tud járni, ha lassan is, de tud.
 - Ez a szabály, ülnie kell.
 - Nem hiszem, aki járni akar, járhatson.
 - Maga leadja az urat, az ápolat beleül a székbe, én meg tolom. Ahová kell.
 - Hová?
 - Itt a maga jogai véget érnek. Leadja, megy innen, majd jön látogatni, a többi nem a maga dolga.
 - Mióta dolgozik itt?
 - Menjen előlem kérem, a munkámat végzem.
 - Tud valakit, akivel beszélhetek az apámról? Akinek elmondhatom, amit akarok.
 - Nézze, én most felviszem az apját a vizsgálóba, leszóltak, vigyem, viszem, a többit majd eldöntik fent, álljon félre, kérem, sajnálom.

A férfi arra gondolt, hogy az apja érdeke a fontos. Az, hogy neki jó legyen. Hogy legyen ágya, ő pedig felvihesse apját az új és tiszta szobájába. Vihesse a holmiját is. Kitehesse valahová a közös fényképet, ők ülnek egy asztal mellett és mosolyognak. Átölelik egymást. És legyen egy normális szekrény, ahová beteheti apja fehérműjét, beakaszthatja a kabátját, legyen fali polc a könyveknek, egy fiók, ahová beteheti gyógyszereit, szemüvegét, telefonját, apja noteszét. A fésűjét.

Amit a hiú apja kedvelt. És legyen hely a papucsoknak. A fogkefének. Legyen tükör. Zuhanyozó. Hely a törülközőknek. És legyen sok-sok levegő abban a szobában, mert az apja fullad.

A férfi ment az ápoló után. Ment a folyosón, állt a liftben, közben nézte az apját. Az öreg, foltos bőrét a kezén, ahogyan a kerek szék karfáját markolta. Aztán az emeleten betolták az apját az orvosiba, a kövér nővér elkérte a férfitől a papírokat, az Esti bácsi papírjait, mindent, amit magával hozott, adja csak nekem, majd átnézem, uram, Ön kicsoda, ja, az úr a fia, értem, szólok a doktornőnek, kérem, várjon kint, nem tart sokáig.

A férfi ült a folyosón, ezúttal ő várt, lábánál apja táskájával. Fiatal nő jött, állt meg előtte, és megkérdezte, Ön adja le a Kornél bácsit? A férfi felállt, kezét nyújtott a nőnek, és arra gondolt, csinos nő, ennek udvarolni fog azért, hogy az apjának jó legyen. Ó, mondta hát kedvesen, édesapámat vizsgálják éppen, akkor beszélhetek Önnel?

Meghívhatom egy kávéra, van itt valami büfé, kávézó? A fiatal nő mosolyogott, az új épületben csak a földszinti ebédlőben tudnának leülni, mondta, de rendben, miért ne? Úgyis nehéz napja van, egy kis szünet nem árt, és mosolyogott, majd kezével megigazította festett haját.

A kávé rossz volt... Katikám, szólt be a szőke nő a konyhába, van még két kávé? Katikám kijött a konyhából, végigmérte a férfit, jó, mondta, mert maga az, kap kávé; Ágneském, ugye, cukorral, hozom, majd két perc elteltével két kávéval tett az asztalra; köszönöm, mondta a férfi. Kávé nélkül nem tudok élni, és a nőre mosolyogott. A nő visszamosolyogott, és azt mondta, itt borzalmas a kávé, Ön mivel foglalkozik, kérdezte.

A férfi mosolyogott, és azt mondta, kultúrával, szerkesztő. Tudja, folytatta, az apámat egy éve ápolom, mindent tudok róla, el szeretném mondani, lehetséges?

A nő mosolygott, lehet, szerkesztő úr, és mit szerkeszt a nagyvárosban? A férfi mosolygott és ekkor...

A folyosóról csattanás, sikítás, kiabálás hallatszott, a nő felugrott, kirohant. A férfi követte, a folyosó közepén idős férfi feküdt, az arca véres volt. Odébb két férfi, két festő állt, az egyik a vállát vonogatta, a nővér csitította, a fiatal férfi azt kiabálta, megütött az öreg, ideütött a botjával, a karomra vágott! Engem ne üssön, bevágtam neki, a kurva anyját az ilyenek, még az apámtól sem tűröm. A nővér lehajolt az idős emberhez, Mogyoróssy bácsi ejnye, nem szabad ilyen, senkit sem szabad bántani, az öreg köhögött, a szájából vér bugyogott, a férfi erre visszafordult az üres étterembe, leült az asztalhoz, majd kinézett az ablakon. A poros üvegen túl sovány póniló állt és nézett maga elé. Ez Tóniló, hallotta a nő hangját a férfi, szereztem az otthonnak, az öregek szeretnek állatot simogatni, nyulakat is tervezünk, ja, sajnos, nem tudok maradni; Mogyoróssy úr, tudja, zavarodott, szegény, vele kell törődni, bolondok napja van, az apja már készen lehet, megvizsgálták, talán még látjuk egymást, bocsánat.

A férfi felment az emeletre, az apja ült a széken a rendelő előtt. Jól van, mondta a férfi, akkor ebből most elég. Bekopogott a rendelőbe, megkérdezte, kivel beszélhet az apjáról? De mit akar beszélni, kérdezte a kövér nővér, a doktornő elment, a vizsgálati papírokat átvittem az irodába.

A férfi átment az irodába. A két nő felnézett rá. Kérem, mondta a férfi, órák óta nem tudom leadni az apámat, nem kapja meg a szobát, nem beszélhetek senkivel. Érdemben. Az egyik nő felállt, hol van a bácsi, kérdezte, az orvosi előtt ül, válaszolta a férfi, akkor, hagyja ott, küldöm az ápolót, majd megy, leviszi a kertbe, süt a nap, mi meg intézzük a szobát, maga indulhat nyugodtan haza, mi mindent megteszünk, nem lesz semmi baj.

A parkolóban a férfi megállt az autó mellett, megfordult, állt és csak állt, nézte az épületet. Hallgatta a kiszűrődő zajokat. A nevetést, a csörömpölést, ajtócsapódást. Lassan visszament az épületbe, felment az emeletre, de az apja már nem ült az orvosi előtt. Hol van az apám, kérdezte az első fehér köpenyes nőtől, Esti Kornél, ma adtam le, hol van? Ja, az új bácsi, igen, a B. szárnyba vitték, ott kérdezzen tovább, itt lemegy, ki az épületből, el a tavacska mellett, ott lesz.

Apját a tolószékben találta a hallban. Nézett maga elé, mellette morcos, fekete öregember állt. Az apja ült, zavarodottan felnézett a férfire, és miután meglátta a fiát, azt mondta halkán, nem enged írni. Az í betűt. Kilök a padból. Nem enged írni. Nincs helyem az osztályban.

– Mi az – szólt a férfi, és lehajolt az apjához.

– Sír – jelentette a fekete, morcos öregember.

– Kicsoda? – kérdezte a férfi.

– Ez itt, ni – és a férfi apjára mutatott –, itatja az egereket.

A férfi ekkor úgy érezte, minden véget ért. Kivel beszélhetek, üvöltötte, ki itt a felelős? KIVEL beszélhetek? Kivel? A folyosó végéről idősebb ápolónő bukkant elő, ki kiabál, kérdezte, és miért? Én, mondta a férfi, én kiabálok, az apámmal nem törődik senki. Micsoda hely ez itt? A nővér zsebéből telefont vett elő, halló-halló, hátsó épület, Éva nővér, jöjjön valaki a biztonságiaktól, baj van. Egy másik nő bukkant fel, uram, itt vagyok, mi a baj? A férfi üvöltött, ki az ügyeletes orvos?

– Wirth doktor – mondta a nő, – hívjuk rögtön.

– Az apám éjjeli ember, nem kel korán, csak tizenegykor zuhanyozik – üvöltötte a férfi –, az apám harminc cigarettát szívott el, olykor kilenc feketét ivott meg éjjelente, az apám Portugáliában is járt, az apám...

Aztán hagyta. Elhallgatott. Kövér ember állt előtte, fekete ruhát viselt, a kezében könnygázsprayt szorongatott, a két nővér némán meredt rá.

A férfi kitolta apját az épületből, a táskát nem is kereste, az öreget óvatosan beültette az autóba, indított, majd elindultak visszafelé. Nem megyünk az autópályán, mondta a férfi, inkább a falvakon át, jó? Állítólag szép fasorok, kastélyok vannak errefelé. Az apja biccentett; jó volna megint fiatalon vonaton ülni, suttogta, rejtélyes csókot kapni attól a lánytól, a kalauzzal beszélgetni...

A férfi mosolygott, az apja elbóbiskolt, ő pedig vezetett hazafelé lassan, óvatosan. A kihalt országúton, csöndes falvakon át.

Az idnig

Zémann kiszállt az autóból, nézte az utcát, a töppedt, falusi házat, nézte az eget, a felhőket a távoli hegyek fölött. Kutyák ugattak, tavasszal talál állást, erre gondolt, kis lakást a városban, a felesége megnyugszik, az egész rohadt világ rendbe jön, és ő mehet vissza. Haza. Zémann negyvennégy éves lett, gyereke nem volt, a kocsiját, az öreg kombit azért vette, mert hitte, egyszer a gyereke, a kislánya hátul énekel majd az autóban. Mert kislányt szeretett volna mindig. És házat falun. Odaviszi a feleségét, gyerekét. Ássa a kertet, fát fog metszeni. De nem, Zémann felesége dobálta a padlóra az ingeit, házad sem lett, gyereket sem tudsz csinálni, érzékeltén ember vagy..., Zémann nézte a nőt, igazad van, mondta, ezért csaltál meg, igaz? A nő felnevetett, ő pedig életében először megütötte. Négyezer? Ötször? Vér került a falra. Elmegyek, mondta Zémann, a felesége sírt a fürdőszobájában. És most ez a falusi ház: alacsony, homályos helyiségek: szoba, konyha, fürdőszoba, az ablakon túl drótkerítés, sufni, fakó fű. Este átment a szomszédba. Itt fog lakni egy ideig, mondta, a tulajdonosnő, a doktornő elment, ezen túl északi emberek szájából fogakat tép ki. Nem jön ide többé, ő meg elkérte a házat. Kölcsön. Majd tavasszal megy vissza, a városba. A vénasszony mosolygott, jó, hogy férfi jött ide, és pálinkát tett Zémann elé. Másnap reggelre eltűnt a kocsija a ház elől, Zémann telefonált a rendőrségre. Az zsákfalu, mondta a rendőr, ott is lopnak? Menjen be D.-be, az ottani rendőrségre, tegyen feljelentést. Zémann dühös lett, nem jár itt sem busz, sem vonat, hogyan? Este jött egy rendőr, leült a konyhában, kérdezte, milyen autó volt? Kérdezte még, Zémann mit keres itt? Meddig marad? Miért jött ide? A felesége, így hazudott Zémann, korábban ért haza, ő meg egy nővel..., na, ezért jött ide. Ebbe a határ melletti faluba, és a kocsit hiányzik. A rendőr biccentett, nagy az összeviesszóság, sóhajtott, elment. Másnap Zémann rendet tett a házban, kinn levágta a gázt, este elment a kocsmába, ült magában, ivott, nézte a falon a tévét, részegen ment haza a sötétben. Férfi jött utána. Az úr biztonságban érzi magát a faluban? Zémann nem értette. Nem olyan békés itt az élet, mondta a férfi, jobb, ha az úr felkészül. Zémann bólintott, eszébe jutottak a bezárt kapuk, a rácsos ablakok. Tényleg, jobb, ha az ember felkészül, mondta halkán. A pisztolyt tár tölténnyel adta el a férfi, Zémann másnap kerékpárra ült, az erdőben leadott néhány lövést, és erősnek érezte magát. Péntek éjjel zúgást, dübörgést hallott, emberek szaladnak az utcán, gondolta kábán, majd másnap reggel látta, a ház előtt összetaposták a bokrot, a kerítés dróthálóján lyuk volt. Elment a kocsmába, a férfi, akitől a pisztolyt vette, zárás előtt jött, éjjel behatoltak a kertjébe, mondta Zémann. Közel a határ, jön a tél, mondta a férfi, én figyelmeztettem... Zémann kért még töltényt, a férfi kérdezte, puska kell-e? Vagy géppisztoly? A faluban szinte mindenkinek van, abban van erő, csak a géppisztolyt el kell rejtetni, és ha baj van nehéz elővenni. Van olyan, hogy pillanatokon múlik az élet, mosolygott a férfi. Zémann sok-sok töltényt vett, éjjel felhívta az orvosnőt, a nő mondta, kifizeti a költséget, csak legyen biztonság. Náluk is baj van, nincs messze a határ, egyre jönnek. Zémann kérdezte, kik jönnek? Az orvosnő mondta, északról, a fennsíkról a sarki hiénák. Felborítják a kukákat, megölik a kutyákat, a rénszarvasokat megsebesítik. Egy öregembert napok óta keresnek, féltő, semmit sem tudni. Estére hideg lett, hó szemerkélt, éjfél körül Zémann lármát hallott, kiment kezében a pisztollyal figyelt a sötétbe. A távoli ugatás, kiabálás lassan elhalt, csönd lett, minden rendbe jön, a felesége megnyugszik, erre gondolt, visszaköltözhet, elmehet innen. Amikor másnap reggel kilépett a házból törölközőt látott a ház előtt, strandtörölköző volt, a földön feküdt, alvadt, fekete vér borította. A vénasszony nem hallott semmit, valaki megsérülhetett, és havazni is fog, tette hozzá, mostantól vigyázni kell. Zémann aznap este megvette a puskát. A véres törölközőt a kerti padra fektette, a padot jól láthatta a szobaablakból, ott feküdt a véres törölköző, Zémann két éjszakán át várt ölében a puskával, de semmi sem történt, pedig fagyosabb éjszakák jöttek, a nap erőtlenedett keleten, és a hegyek fölött sötét felhők lebegtek. Aztán egy hajnalban sikoltozás, kiabálás hallatszott, Zémann kiment, két házzal odébb idős házaspárt és unokájukat támadták meg éjjel. Az öreg tűzifáért ment hátra a kertbe, ekkor estek neki, a feleségét a ház előtt, az unokát az előtérben... Jött a rendőrség, jött a mentő, a kislányt hozták ki a házból, a hordágyon sírt, arca viaszfehér volt, a teste reszketetett, az emberek kiabáltak, hogy ezek a rohadt ragadozók. Este a kocsmában sokan voltak, nők ültek a fal mellett, arról beszéltek, hogy az öregek semmit sem láttak, a kislány sokkot kapott, talán megtébolyodott. Kérdezte Zémann, miért nem tesznek semmit? Mindenki nézett rá, könnyű a városból jönni, okoskodni, mondta valaki, maga nem él itt. Meg különben is, csak annyit tudni, ezek a ragadozók, az idnigek a folyó, a határ túloldalán élnek, a hegyekben. Télen éhesek, jönnek át folyón, ha havazik. Mert eddig csak akkor jöttek, ha lehullott a hó. De valami megváltozott, most korábban jönnek. Zémann kérdezte, milyen lények ezek? Rókák? Férgék? Sárkányok? Senki sem nevetett, egy kisfiú látta a ragadozókat, de egyszer ezt, másszor azt mondott. Nagy, sötét, gyors, csupasz, magas, hosszúkás, alacsony...

Mindig mást. Rendben, mondta Zémann, ő átmegy a határon, megkeresi az idnigekeket, ló egyet, lefényképezi, elhozza, megmutatja képet, és többé nem kell félni. Velem jön valaki? Kérdezte. Senki sem szólt, legyintettek, felhangosították a tévét. Éjjel erősen havazott, hajnalban Zémann átgázolt a folyón, elindult. A határ mögött kihalt lett a táj, utak nem voltak, csak itt-ott állt egy ház, itt-ott kérdezték, hová tart, Zémann mutatta a puskát, vadászni megy, az emberek mondták, alig vannak nyulak, a fácán ritka, farkast, medvét évek óta nem láttak, talán feljebb, a hegyekben... Zémann ment tovább, taposta a havat, figyelte a nyomokat a hóban, a magasban rikoltó madarakat, az árnyakat a bokrok tövében, a fagyos, sötét fákat. De semmi sem történt. A második napon is átment a határon, eljutott a hegyekig, kint töltötte az éjszakát. Egy mélyedés aljára, fagyökerek közé húzódott, ott várt, hátha megjelennek a csapáson a ragadozók. De semmi. Nem adta fel, folytatta a keresést, megint átment a folyón, vitt sátrát, feljebb kapaszkodott a hegyekbe, várt, lapult a tisztás szélén, bottal ütötte a fatörzseket, hátha felriaszt egy idniget. És közben töprengett, hová rejtőzne, ha ragadozó volna, talán barlangba..., talán a sziklák réseibe? Így telt el egy hét, aztán egy este hóvihar lepte meg, viharos szél fújt a hegy felől, nem látta az utat, bekéredzkedett egy házba a hegy lábánál. Idős házaspár lakott a házban, iszonyatos szegénységben. Sem áram, sem folyóvíz nem volt, bútor is alig, csak poros lom, kacat. A két öreg kérdezte, honnan jön, Zémann mondta, az idnigek miatt van itt, a határ túloldalán egy kislányt megtámadtak, súlyosan megsebesítettek. Ezért le akarja löni azokat. Mert elég volt. A két öreg ettől kezdve nem szólt hozzá, csak mutatták, hova feket, majd hajnalban kitették a házból. Zémann hazament, ült a házban, gondolkodott. Tudta, az idnigek valójában nem léteznek, de azt is tudta, micsoda világot pusztít el, ha azt mondja, nincsenek. Micsoda gazdagság ez a hit. Micsoda erő. Elment a kocsmába, megkérdezte a csapostól, mi lett a kislánnyal? Igen, akit megtámadtak az idnigek. A kislányt szülei visszavitték a városba. Zémann a puskát, a pisztolyt beledobta a folyóba, utazott a városba, megkereste a kislány szüleit. Mondta, hogy abból a faluból jön, és kérdezte, láthatná-e a gyereket? A szülők vonakodva, de megengedték. Zémann ült a kislány szobájában, a gyerek karján vöröslött a seb, a keze bekötve, az ágy szélén gubbasztott. Végül megkérdezte, Zémann látott idniget? A férfi hallgatott, csak később mondta halkán, ezt mindenki maga dönti el. Hogy létezik-e? A kislány nem értette, csak nézett Zémannra, ő pedig azt mondta, majd..., később érteni fogja. De nem kell félni. És ekkor a kislány halkán dúdolni kezdett. Amúgy pedig, ha bárki kérdezte, mi volt a hegyekben, Zémann azt válaszolta, az idnigek a hóhatár felett élnek nagy szűkségben, éhesek, fáznak, szomorúak. Ezért jönnek télen le a hegyekből, kelnek át folyón, hordákban a határon, tépik szét a kutyákat, támadják meg a falvakat, hatolnak be olykor a házainkba is akár.

Rovarcsapda

Gyönyörűség, nővel a tengerparton. Csókok, ölelések, a „mikor költözünk végre össze” női tekintet. Némi Campari, medence, más nyelvet nem beszélő pincér, és a „majd meglátjuk, hogyan is lesz velünk a jövőben” vigyor. De még most nem..., ugye nem baj? Két hét, ennyi ideig voltam, voltunk távol. Este érkeztem haza, beléptem a lakásba, felkapcsoltam a villanyt és megláttam az előszoba közepén. A padlón. Szürkészöld volt és nagy. Azonnal ráléptem, halk reccsenést hallottam, kitin, gondoltam büszkén, hogy eszembe jutott a szó, a kitin. Felemeltem a lábamat, néztem, igen, szürkés volt, testes, most lapos lett. Zöldes folyadék vette körül. Zsebkendővel felemeltem, irány a fürdőszoba, a vécészsze, zubogó víz, undor, kesernyés szagot éreztem, alaposan kezet mostam, aztán megtaláltam a felmondólevelet. Írták, nem kell többé bemennem. Átszervezés meg leépítés. És sajnálják. Másnap reggel arra ébredtem, hogy a mennyezetten ment át egy olyan tegnapi. Ezüstös Izé. Kávét sem kellett, rohantam a gyilokspray-vel, de mire visszaértem, a mennyezet üres volt. Felhívtam, pedig nem akartam, a nőt, elmondtam neki, a lakásomban bogarak vannak. Betelepültek, jönnek-mennek. A nő hallgatott, és megkérdezte, mit akarok tőle. Van-e valami elképzelésem a jövőt illetően? Mit is mondhatnék, mondtam kitérően, a nő sóhajtott, letette a telefont. Átmentem a szomszédba, és megkérdeztem, náluk is vannak-e? A szomszéd művezető volt, alsónadrágban állt az ajtóban, a felesége nővér egy kórházban, és a szomszéd azt mondta, nááluk nincsen bogár, mégis, mit képelek? Ők takarítanak. Tiszták, nem úgy, mint egyesek ebben a házban, és lefelé nézett. Bele az udvarba. Az egyesek, a cigány család volt a második emeleten, anya két gyerekkel, a nő nem dolgozott, egy nőrokona járt hozzá, az a nő állítólag kurva volt a pályaudvar mögötti parkolóban, szóval ők voltak az „egyesek”. Mondjuk, takarítani azért takarítanak, mondtam, a nő örökké kint porol, töröl, a porszívó is berreg, csak hangosak, éjjel lármáznak. A lárma is kosz, mondta a szomszéd, és becsukta az ajtót. Visszamentem a lakásomba. Kinn már alkonyodott, benn valami reccsent, mozdult, surrant a magasban, alattam, mögöttem. Zizzenések, neszek, motozás a sötétből. Rágás ütemes zaja. Az élet mozgott a lakásomban. Másnap reggel véres csata, a fürdőszobában ütöttem agyon kettőt, a harmadik iszkolt, beugrott a szekrény mögé. Elhúztam a szekrényt, kiestek belőle a dolgok, de az Izé eltűnt. Ekkor jöttem rá, magam sem tudom, miért abban a térdeplő, görnyedt testtartásban, hogy az Izék éjjente jönnek-mennek. Amikor tátott szájjal aludtam, belenézhetek az arcomba, a hajamon mászhattak, gondoltam, sőt... Attól kezdve félttem, nem aludtam. Sem nappal, sem éjjel. Inkább énekeltem, tévét néztem, vagy mindkettőt egyszerre. Ittam bort, kávé, teát, anyámra gondoltam, meg arra, hogy öregszem is, és milyen jó egy bogárnak, soha nincs egyedül, ha pedig meghal, gyorsan hal meg, kegyes vele a halál, ha rálépek. És hajnalban a kérdés: hogyan kell hadat viselni? Hogyan törjem meg ellenfelem erejét? Tettessem gyöngének magam? Ültem a kádban, az egyetlen biztos helyen a lakásban, itt én vagyok a hatalom, a király, a császár, a pallos jogosa, ordítottam, az Izék meg a partizánok. Orvul jönnek, nem tudni, hol a táboruk, hol gyülekeznek, de bárhol és bármikor felbukkanhatnak. Egyformák, de nem teljesen. Nem alakzatban járnak, de állandóan együtt vannak, a nedves helyeket kedvelik vagy a száraz meleget, döghúsrá mennek, galambfészkekben élnek, petéznek, lárvát raknak a repedésbe, avarba, homokba. Két hét, négy hét és kelnek ki az új csapatok, nem tudtam, hogyan tovább, csak azt: támadni kell, a háború elkerülhetetlen. Igaz, a háború tönkreteszi a birodalmat, minden háború végül minden birodalmat összetör, szegénység lesz, lázadás törhet ki, hatalmi viszály, de akkor is, háború lesz. Gondoltam. Gyilkos porokat szórtam szét. Fújtam a sprayt. Öltöm. Lábbal, újsággal, könyvvel, tenyérral, egyszer a homlokkal nyomtam egyet agyon. Csapdát állítottam. Néztem, ahogyan az üvegbe sétáltak. Ahogyan kalimpáltak, gyengültek, ahogyan feladták. És éreztem, az ölés megváltoztat. Éjjel a tengerrel álmodtam. Álomban nyirkos homokon, majd a nő lábai között feküdtem, a nő rágni, enni kezdte a fejemet. Ez megint csak kifogás, mondta a nő halkán. Feljött, ült a széken, én meg meséltem neki az álmomat, közben sok-sok kimerítő jelzót használtam. Miért álmodsz te ilyet, kérdezte a nő, takarítsd ki a lakást, a bogarak szeretik a koszt, az ételmaradékokat, a fehérjét, az állati zsiradékot, a cukrot is, mondta, és közben nézett rám azzal a gyönyörű zöld szemével. Jól vagy, kérdezte végül kedvesen, nem akarsz átjönni hozzám? Ott nyugodtabb lennél. És keresünk neked állást, jó? Ebben a pillanatban rájöttem, a szeme színe olyan, mint a bogarak háta, ugyanaz a talányos zöld. A mélységesen mély, örvénylő zöld. Ha én is bogár lennék, nevettem, szeretnél? A nő felállt, megsimogatta az arcomat, hívjam fel, ha gondolom, és elment. Majd átmegegyek, mondtam. Tudtam, a nő jót akar, engem akar, segíteni akar, de én még nem tudok, előtte meg kell nyernem a háborút. Vagy békét kell kötnöm? Ezen nevettem. Miért is kell megölnöm őket? Mert beleesznek az ételembe? Mert jönnek-mennek? Surrannak. Ők is élni akarnak,

csak élni, semmi több. Vagy nem lenne jobb, ha hagynám a lakást, bezárnám az ajtót, hagynám őket magukra, ők élnének, aztán elfogyna az ennivaló, ínség, viszály támadna, orvgyilkos, háború, rovarcsata, mészárlás és vége? Nem. Mondtam magamnak. Vagy talán az lenne a legjobb, ha egy lennék közülük, vagy ha reggel etetném őket? De mivel? Állásom nem volt, a pénzem elfogyott, ennivalóra sem tellett. Szabályosan éheztem. Aztán? A bogarak eltűntek. Egyik éjjel még voltak, másnap reggel már nem. A lakás csöndes lett. Ültem a csöndben, bekapcsoltam a komputert, írtam a nőnek, hogy milyen szép volt vele a tengernél, és hogy ezt ismételjük meg, aztán álláshirdetéseket néztem, és egyszer csak a képernyőn átmászott egy szürkészöld Izé, de ezúttal a képen volt, a vírusvédő program jelzett: alert, elert, infect.

Csak ültem, néztem a bogarat, az megállt pontosan a kép közepén, rám nézett, én pedig, nem tudom miért, hirtelen úgy éreztem: a nehezén túl vagyok.

~ ~ ~ ~ ~ ~